

Erdőjáró

A DALERD ZRT. TÁJÉKOZTATÁSI KÖZPONTJÁNAK LAPJA

XVI. évfolyam 2. szám, 2017. szeptember

Ismét elvarázsoltuk a Szabadság teret

ERDÉSZ LESZEK!

2017. szeptember 8-9-én rendezték meg a második Erdővarázs családi napot. A 22 állami erdőgazdaság idén is kitelepült a Szabadság térre. Érdekes programokkal, feladatokkal készültek, melyeket kicsik és nagyok egyaránt kipróbálhattak.

A pénteki napon főként az iskoláké, szombaton viszont már a családoké volt a főszerep. Az erdőgazdaságok programjain kívül számos bemutató és koncert színesítette az eseményt.

A Dalerd Zrt. a Budapesti Erdőgazdasággal közösen várta a látogatókat, az „Erdész leszek!” sátorban. A gyerme-

kek maketteken próbálhatták ki a csemeteültetést, játékosan ismerkedtek meg az elegyesség, illetve a faültetés fontosságával. A résztvevők megmutathatták ügyességüket a „kitermelt fák” készletezése közben is. A gyakorlati tevékenységek mellett gazdag kiállítás is helyet kapott a sátorban. Növénygyűjtemények, fából készült használati tárgyak, erdész egyenruhák, különböző erdészeti eszközök, könyvek mellett egy több mint 200 éves erdészeti üzemterv is megtekinthető volt. A vállalkozó szelleműek pedig tesztelhetők az érzékszerveiket különböző illat-, hang- és tárgyfelismerő játékban is.

NAGY ANDREA

Villanások

EGYSZER ÉS MEGISMÉTELHETETLENÜL

Pillanatok, amelyekre külön nem is emlékezünk, csak átfutnak az arcunkon. Érintések, melyek szinte észrevétlenül átsiklanak a bőrünkön. Gondolatok, amelyek csak a tudatalattinkon suhannak át. Elemi részei az egésznek. Általuk vagyunk azok, akik

vagyunk, s nélkülük nem válnánk azzá, amivé lehetünk...

Mennyi minden sűrűsödik bennünk! A múlt, a jövő, a nap, a nyár, vagy egy mosoly, vagy csak az a fényes másodperc önmagában. Egyszer és megismételhetetlenül.

FOLYTATÁS A 2. OLDALON »

Villanások

EGYSZER ÉS MEGISMÉTELHETETLENÜL

FOLYTATÁS AZ 1. OLDALRÓL ►

Néha sikerül lencsevégre kapni ezeket a titkokkal teli pillanatokot. S milyen jó utána megpróbálni beléjük lesni, „beléjük érezni” a tudatunkon kívüli tartalmakat is! Jól esik nézegetni őket jobbról, balról, ésből, szívből, s keresgélni egy-egy mozdulat gyökerét, indító okát, s jól esik fürkészni társaink rezdüléseit, átsuhanó

gondolatait, szorító, puha, óvó, felfedező, kinyitó vagy éppen bezáró mozdulatait...

Egy jó beszélgetés, egy megfejthetetlennek tűnő kérdés megválaszolása, egy letehetően könnyű, egy általunk ismeretlen növény nevének meghatározása, az első fecske ficsergése, egy gátoldalán bukfencező nyúl látványa, a barátom cinkos

mosolya, a bodzavirág-illatú májusi szellő simogatása... egy dallam, amely csak nekem szól, édesapám játékos, de mégis erős ölelése... E pillanataink építnek fel minket, s e pillanataink tehetnek minket akár folyamatosan elégedetté, teljessé és kiteljesedetté...

Az erdei iskola napi tevékenységeinek „szöszögös”

perceiben a gyerekek mindezt meg is tapasztalhatják, s meg is tanulhatják. Megtanulhatják, hogy nem feltétlenül a nagy, a szenzációs események tesznek bennünket kiegyensúlyozottá, hanem a mindennapok „boldogság-morzsaí” teszik egészszé és elégedetté életünket...

VID KATALIN

Csillagásztábor Gyulán

ÉJSZAKA MÓKA, NAPPAL TANULÁS

A poloskák részleges átalakulással fejlődnek, nincs bábállapotuk. A 4. és 5. vedlés utáni alakjukat nevezik nimfáknak, míg a kifejlett rovar tudományos neve imágó.

Ha táborról van szó, akkor mindig eszünkbe jut az éjszakai móka, nappali tanulás, sportolás. A mi csillagásztáborunk is ilyen volt csak egy kis plusszal.

Szombaton (2017. július 15-én) 14 órakor érkezünk 22-en, 20 diák és 2 kísérőtanár, a nagyszalontai Arany János Elméleti Líceumból, a gyulai városerdei erdei iskolába. A sok fától először nem is tudtuk, hogy hol is lehet Lajos bácsi obszervatóriuma. Ez a Lajos bácsi (Márki-Zay Lajos) szervezte nekünk, a nagyszalontai Kulin György Csillagászok tagjainak, a tábor. Ő is köszöntött minket, és mesélt Kulin Györgyről, (ahogy ő emlegette Gyurka bácsiról) akinek munkássága példaértékű az emberiségnek, méginkább nekünk, nagyszalontaiaknak. Később Fényes Lóránd Namibiai útjáról és asztrofotográfiai munkásságáról hallhattunk előadást. Még aznap este láttuk távcsövön keresztül a csillagokat. Másnap láhattunk napfoltot, napkitörést, Fényes Lórándhoz Baráté Levente is

csatlakozott és mindketten lekesen magyarálták a távcsőben látottakat.

Hétfőn délelőtt volt szerencsénk elmenni a Várfürdőbe, majd délutánra megérkezett Bérce Szaniszló aki a NASA holdközeteit mutatta be nekünk. Az esti égbolt persze egy nap sem maradhatótt ki. Ezen az éjszakán még a Hold sokszoros nagyítását is megcsodálhattuk. Láthattunk emissziós ködöt, csillagközi port, gömbhalmazt, hogy csak párat említsek.

Az utolsó két napon Puskás Lajos (az erdei iskola igazgatója) "Az erdők szerepe a fenntartható fejlődésben" címmel tartott előadást és végig vezetett bennünket az erdei iskolában. Aznap még két érdekes előadást is hallhattunk: Márki-Zay Lajos „A fenntartható fejlődés csillagász szemmel” és Náray-Szabó Gábor akadémikus előadását: Fenntarthatatlan fejlődés címmel. Náray-Szabó Gábor akadémikus az utolsó napi összegzésben is résztvett, amikor megtekinthettük a három kisfil-

met a tábor eseményeiről, melyet a diákok készítettek, hogy felelevenítsék a táborban szerzett élmények sokaságát.

De milyen is az a tábor ahol nincs más mint előadás és távcső? Szabad időnkben kártyáztunk, sakkoztunk (még bajnokságot is szerveztünk) zenét hallgattunk, táncoltunk, énekeltünk. Kísérő tanáraink Kiss Mária és Szél Gyöngyi gondoskodtak jókedvünkről. A sportról sem felejtettünk meg: kosárlabdáztunk, labteniszeztünk.

Mindannyiunk nevében köszönöm meg most az ételt a szakácsoknak, a szállást az erdei iskola igazgatójának, az előadónak előadásait, és főként Lajos bácsinak.

A plusz volt az a szeretet, megértés, türelem, kedvesség, öröm, ami különlegessé tette a táborban töltött 5 napot. Óriási élmény volt. Most is könnyes szemmel és büszkén gondolok erre a felejthetetlen táborra, közösségre, családra.

**SEZGHŐ BALÁZS,
VIII-1K OSZTÁLYOS SZAKKÖRÖS**

Invázió

A klímaváltozással és az egész Földre kiterjedő egyre nagyobb közlekedéssel újabb és újabb fajok jelennek meg bolygónk bármely pontján, így hazánkban is. Nemrég írtunk az Ázsiából behurcolt selyemfényű puszpángmoly (Cydalimaperspectalis) megjelenéséről. Azóta már eltűntek szép, nyírott puszpáng (Buxus sempervivens) bokraink, sövényeink, és persze a károsítóval is alig találkozni. A városokban évek óta károsít az Észak-Amerikai eredetű platán csipkésposzka (Corythuca ciliata). Kárképére a kifakuló levelek és a tömeges ürülék-hullás jellemző.

A legújabb, erdészeti méretekben is jelentőssé vált jövevény a tölgy csipkésposzka (Corythuca arcuata), a platánon károsító rokonához hasonlóan Észak-Amerikából származik. Hazánkban először 2013-ban észlelték a Szarvasi Arborétumban (Csóka Gy. és munkatársai). Azóta már a tölgyekkel rendelkező tájakon szinte mindenütt megjelent. 2017-re Békés megyében a jelenléte tömegessé vált.

A kb. 3 mm nagyságú szürkés tölgy csipkésposzka lárvái, nimfái és kifejlett egyedei 2-4 nemzedékkel szívogatják a tölgylevelek fonákját. A táplálkozásuk eredményeképpen a levelek kifakulnak, és a szokottnál hamarabb lehullanak. Azon túl, hogy nyilvánvalóan csökkentik a fotoszintetizáló lombtömeg nagyságát, ezzel együtt az erdő produktumait is, még nem ismert a károsítás valamennyi következménye és az erdők ökológiájában kiharcolt szerepe sem.

Terjedésükben a saját erő és az emberi közvetítés sem kizárt. Télire a kifejlett példányok kéregrepedések, vagy kéreg alá húzódnak. Csak reménykedni tudunk, hogy egy hosszabb kemény tél megfagyozza őket, vagy előkerül egy őket is fogyasztó, pusztító következő láncszem.

PUSKÁS LAJOS

Csak az erdő örök!

LEVELEKI ISTVÁN (1931-2017)

A legutóbbi lapszámunk óta egy tiszteletben álló kollégánktól kellett búcsút vennünk. Az erdészet dolgozó is múlandók, de vigasztal bennünket, hogy az erdő megőrzi emléküket.

**LEVELEKI ISTVÁN
(1931-2017)
kerületvezető erdész**

1949-től a Nagykunságban majd Baktalórántházán végül Békés Megyében új erdők és fá-

sítások létrehozásánál szerezte meg szakmai tapasztalatait.

Majd 1967-től nyugdíjazásáig Dobozon a sebesfoki erdészkerületet vezette. Dolgozott az erdőkért azokkal az emberekkel, akik tradicionálisan együtt éltek a Körös-menti erdőkkel, a vízepítette tájjal már az Árpád-kor óta. Őrizte és művelte a sok évszázados tájhasználati kultúránkat.

„Muzsikál az erdő” a Körösök völgyében

a regionális Erdők Hete nyitórendezvénye
2017. szeptember 29 - október 1.

2017. szeptember 29.

Gyula-Városerdő,
DALERD ZRT.
Erdészeti Erdei Iskola

GPS: É 46° 41' 57.36" , K 21° 19' 24.88"

15.00-tól Helyi termékek

Kézműves foglalkozás

15.00 Fotókiállítás

15.30 Erdei séta

Erdei koncert

16.00 Power Bit ütőegyüttes

16.45 Peca zenekar

17.45 Ókörös Trió.

Moldvai táncház

2017. szeptember 30.

Gyula-Városerdő,
DALERD ZRT.
Erdészeti Erdei Iskola

8.00 „Muzsikál az erdő” kerékpártúra
a Mályvádi erdőbe a Makadám
Klubbal

9.00 és 10.00 Lovas fogatokkal a Mály-
vádi erdőben

9.00 Erdei séta az erdei iskolától

10.30 Erdei koncert a Biri-ér partján
Szokolay Dongó Balázs és
Fábri Géza

12.00-tól helyi termékek, gyermek-
programok - Bábika Játsszóház

13.30 Ismeretterjesztő előadás

14.00 Batuszínház: „A szegény ember
gazdagsága”

14.30 Ringató

15.00 Cantus Corvinus Vegyeskar
Kecskeméti Aurin Leánykar
Somnium Laude Kamarakórus
Vasvári Csaba
Meleg Vilmos Tibor

16.15 Virtuózok - Váradi Gyuszi

17.30 Szalóki Ági és barátai

2017. október 1.

Nagyvárad közelében,
Szentmárton – Május 1.
Fürdő (Püspökfürdő)

GPS: lat: 46o59'35,9"N,
lng: 22o0'59,7"(helyi idő szerint)

11.00-tól helyi termékek, gyermek-
programok

12.00 Erdei séta

13.00 Erdei koncert
a „Csodabogyós erdőben”
A Nagyvárad Állami Filharmónia
Fúvóegyüttese

Kecskeméti Aurin Leánykar

Somnium Laude Kamarakórus

Cantus Corvinus Vegyeskar

Corpus Harsona Quartett

16.30-18.00 Szakvezetési erdei séta a
parkolóhoz

Szeretettel várunk minden érdeklődőt!

„Muzsikál az erdő- ahol az erdő és a zene összefonódik. Jókedv, erdei értékek,
művészetek, barátság, testi-lelki feltöltődés!”

Ne feledjék! „Nincs rossz időjárás, csak rossz öltözködés!”

Muzsikál az Erdő Alapítvány
www.muzsikalazerdo.hu

A programváltoztatás jogát fenntartjuk.

ERDŐJÁRÓ – A Dalerd Zrt. Tájékoztatási Központjának információs lapja. A Gyulai Hírlap melléklete. Kiadja a Dalerd Zrt., Szeged, Zsótér u. 4/B. Felelős szerkesztő: Puskás Lajos. Szerkesztő: Vid Katalin. A szerkesztőség címe: Dalerd Zrt., 5700 Gyula, Kárpát u. 4. Telefon: 06-66/468-907. Fax: 06-66/465-655. E-mail: erdeiiskola@dalerd.hu. Nyomdai előkészítés: Gyulai Hírlap Nonprofit Kft., 5700 Gyula, Petőfi tér 3. Felelős vezető: Mocsár-Pörjés József. Nyomtatás: Mozi Nyomda Bt., 5600 Békéscsaba, Luther u. 5/B. Felelős vezető: Garai György.